

צ'ון תורני שכ'ו'י

בעז'הי"ת א'ת'ל'ה ש'ל ת'ר'ד'ו

ג'ליון 554

ב'ית ה'כנסת "ע'ולי בב'ל" ע"ש הר'ב יוס'ף חיים זצ"ל רח' יוס'ף חיים אור-י'הודה ת"ו

פ'רש'ת וא'רא ה'תש"פ

כל חודש מגיע משה מחדש ומזהיר: עומדת להתרגש מכה כזו וכזו על מצרים. דבריו, מיותר לציין, מתקיימים במלואם. המכה מגיעה, פרעה סובל נוראות, משפיל את גאוותו, ומתחנן למשה שיתפלל בעדו. "עכשיו, ממש כשתסתיים מכה זו", מבטיח פרעה בכל הקדוש והיקר לו, "אני משחרר אתכם לחופשי". פרעה היה הוגה המטבע הלשונית: "הבטחתי. לא הבטחתי לקיים". כשם שנעלמה המכה ממצרים, כך באורח פלא נעלמו רצונותיו הטובים של פרעה. אכן, בחמש המכות האחרונות מגלה לנו התורה, שפרעה לא עמד בהבטחתו בגלל שה' הכביד את ליבו. אך בחמש הראשונות קיבל פרעה אשראי אמון בלתי מוגבל. מדוע באמת לא קיים פרעה את הבטחותיו? הרי לכל הפחות בכובעו כ"מלך", צריך היה לכבד את מילתו. מה גם, שזו נאמרה בפני קהל חרטומיו ויועציו.

הסיטואציה די מוכרת: אתם מספרים לאדם מסוים משל או סיפור, עם פרטים מורחבים ותיאור חי וצבעוני. מטרתו של הדיבור, היא כמובן להעביר מסר, או להעלות חיוך וכדו'. תמיד ימצא השוטה שיידבק לפרט קטן וכלל לא חשוב, את זה הוא יקלוט מהסיפור. זו הייתה מהותו של פרעה: אלוקים נותן כח לעשות נחשים ממטות? גם החרטומים עושים. אמנם שלהם לא יכולים ממש לבלוע מקלות אחרים, אבל למה להיות קטנוני. כן אותו דבר, לא אותו דבר. אין הבדל גדול. וכן על זה הדרך. השאלה היא, האם אנו לא כאלה בדיוק...

דוגמה נפוצה בימים אלו היא הצטננות. אנשים רבים סובלים ממנה, לפעמים זה קשה אך נסבל, לעיתים זה משבש את סדר החיים התקינים. מי שתופנה אליו השאלה: מדוע התקררת? יענה אחת מהתשובות: שכחתי לסגור את החלון בלילה. יצאתי עם שיער רטוב אחרי המקלחת, לא לבשתי מספיק חם. סיבות מגוונות. איתותים מן השמים, כדי שיחזור האדם בתשובה על מעשיו. מי מאיתנו פונה לספר התהילים בשל שפעת קלה?! למי פנינו מהר יותר - לרופא או למי ששלח את המחלה? התשובה ידועה... כי אולי גם אצלנו נתפסים מעט לקטנות: כשחולים - לוקחים תרופה, לא מתעניינים בסיבת המחלה. וזו בדיוק הטעות.

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

"וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבידים אותם"

מסופר שפעם אחת נכנס לחדרו של החתם סופר זי"ע, אחד מגדולי הסוחרים בעיר ובקש את עזרת הרב: "כפי הידוע לרב סוחר גדול אני, אולם כעת נקלעו עסקי לצרות, ומבקש אני ממעלת כבוד הרב שיברך אותי ובחכמתו הרבה ייתן לי עצה איך לצאת מן המיצר". "אכן, ידוע לי מצבך הקשה" - אמר הרב - "אולם עוד יודע אני, שאחיד עני ואביון וצריך הוא עזרה בפרנסתו, ואילו אתה מתעלם מלהושיט לו עזרה". "יסלח לי כבוד הרב" - מלמל העשיר במבוכה - "אבל כרגע עסקי אינם מרשים לי לעזור, אולם אם אצא מן המיצר, בוודאי שאעזור לו". אמר לו החתם סופר - "בפרשת השבוע - אומר הקב"ה: "וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל", מה הפירוש המלה "וגם" וכי מי עוד שמע את נאקתם? אלא, בשעה שבני ישראל נאנקו ונאנחו תחת עול מצרים, שמע כל אחד מהם גם את אנחת אחיו, למרות השעבוד, השתדל כל אחד להקל מעל סבלו של רעהו בכל יכולתו, ובשכר שמיעה זו שמע גם הקב"ה את אנחתם והושיעם. א"כ, עזור גם אתה לאחרים למרות מצבך הלא טוב - ובוודאי ושיעך ה' מכל צרותיך!

זמני השבת
הדלקת נרות 4:44
מוצאי שבת 5:46
ל'ית: 6:20
 נא לשימור על קדושת הג'ליון
 אין לקרוא בשעת התפילה

המולד ביום שבת קודש בשעה 8:46 ו-9 חלקים - ר"ח שבט יום ב'

אָהַבְתָּ אֱלֹהֶיךָ

אסור לטחון בשבת. ובכלל מלאכת טוחן האסורה בשבת, שאסור לחתוך ירקות דק דק לסלט, ואין להקל בזה אלא בתנאי, שיהיה החיתוך "לאלתר", כלומר, מיד לאחר החיתוך, בתוך חצי שעה, יאכלו את הסלט.

שאלה: האם מותר לרסק בשבת בננה או אבוקדו באמצעות מזלג? **תשובה:** בודאי שהריסוק הוא דומה לטחינה, ולכן פשוט שאסור לרסק בננה בשבת, כדי לאכול ממנה (או כדי להאכילה לתינוק) לאחר שעה או שתיים. וכאשר מתכוין לאוכלה "לאלתר", כלומר, מיד לאחר הריסוק, מותר לעשותו בשבת.

דברי החזון איש

אולם הגאון "החזון איש" כתב לחלוק על דברי הפוסקים שהיקלו בזה כשמתכוין לאכול לאלתר. וכתב שאין להקל בדבר, אלא על ידי שינוי, כגון שירסק את הבננה בידית של הסכין. והוסיף, שמי שמרסק בננה בשבת על ידי שיני המזלג, חייב חטאת, ועבר משום חילול שבת.

ומרן **רבינו עובדיה יוסף זצ"ל** האריך לדחות את דברי החזון איש בזה, וכתב שאין לחוש כלל לדברי החזון איש בזה, מאחר ודבריו עומדים בניגוד להוראת בעלי השולחן ערוך. והביא ראיות לדבריו. וכן פסקו להלכה הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל, והגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל. שמותר לרסק בשבת בננה, או אבוקדו, על ידי שיני המזלג, כדי לאכלם מיד, אבל לרסק במכונה מיוחדת המיועדת לכך, **בודאי שאסור**.

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

פרשת וארא מציינת שבע מתוך עשר המכות שהביא הבורא על מצרים. המכות כולן – ללא יוצא מן הכלל, חרגו מגדרי ה"טבע" ומההנהגה הרגילה שהנהיג הבורא מאז ברא את העולם, וזאת כדי ללמד את האנושות שהבורא שולט על הטבע, ואין עוד מלבדו. הלימוד נועד בעיקר עבור בני ישראל, שיזכרו זאת לנצח. מטרת הניסים הגלויים היא "להשליך" תודעתית על הניסים הנסתרים ועל הטבע הכללי. זו הסיבה שמצוות מעשיות רבות נעשות זכר ליציאת מצרים.

כשהבורא שלח את משה רבנו לגאול את בני ישראל, משה סירב בטענה שעל פי דרך הטבע הוא לא יצליח במשימה, משום שהוא כבד פה וכבד לשון. הבורא ענה למשה על טענה זו, תשובה האמורה להיות בסיס חייו של כל יהודי באשר הוא: "מִי שֶׁסָּפָה לְאָדָם, אוּ מִי יְשׁוּם אֶלֶם, אוּ חֲרַשׁ אוּ פֶקֶח אוּ עֹר, הֲלֹא אֲנֹכִי – ה'". הנצי"ב מוולאז'ין – בביאורו לתורה על פסוק זה, כותב כך: "שינויים המתהווים באנשים – זה מדבר וזה אילם וכדומה, אף על גב שהוא נראה בא במנהג העולם, ויש סיבה טבעית על מה הוא נעשה אילם או חרש, מכל מקום, מי סיבב הטבע? הלא אנכי ה'. ואם כן, גם זה בא בכונה ממני – שתהיה אתה כבד פה וכבד לשון". כשם שדיבור, ראייה ושמיעה, הנראים לנו כמצב טבעי, הם באים מחמת רצון ה', גם אילמות, עיוורון וחרשות, באים מרצון ה' למטרה מסוימת.

ניתן לראות עניין זה בתפילת "שמונה עשרה". בתחילת התפילה, עוד בטרם פותחים אנו את פינו בתהילה ובקשות לבורא עולם, אומרים אנו: "ה' שפתי תפתח, ופי יגיד תהילתך". מדוע פותחים אנו במשפט זה? משום שלפני שאדם עומד בתפילה בפני הבורא על בקשות גדולות כמו דעת, שכל ובינה, בריאות, חיים, בניית ירושלים, שלום ועוד, אדם מחזיר לעצמו, שבורא עולם לא אחראי רק על הדברים הגדולים, אלא גם על הדבר ה"פשוט" והרגיל ביותר – פתיחת השפתיים. זו האמת היהודית – "עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם נסים, אין בהם טבע ומנהגו של עולם, הכל בגזירת עליון" (רמב"ן פרשת בא). וזהו המסר העיקרי של מכות מצרים.

"הירא את דבר ה' מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים. ואשר לא שם ליבו אל דבר ה' ויעזוב את עבדיו ואת מקנהו בשדה"

האריז"ל מביא ש"פרעה" זה אותיות "הערף", ובזוהר כתוב שמילת "בתים" היא רמז לקדושה, וה"שדה" הוא רמז לקליפות וכוחות הטומאה.

רבי יעקב נינו, בספרו "אמת ליעקב", מבאר לנו את הרמזים בלשון הפסוק: אדם שהוא "ירא את ה'", גם אם לעיתים נכשל בעבירה ונהיה "מעבדי פרעה" – היצר הרע, עדיין יכול להתחזק ומיד לשוב לקדמותו: "הניס את מקנהו אל הבתים". תעשה תשובה, תיכנס לבית ה' ללמוד תורה והכל יהיה בסדר. אבל מי שחלילה אינו ירא ה' "ולא שם ליבו אל דבר ה'", לעשות תשובה לאחר שהוא נכשל בעבירה – "ויעזוב את מקנהו בשדה", עבודת ה' שעשה עד עתה, מצוותיו ומעשיו הטובים, נשארים טרף לקליפות וכוחות הטומאה והוא מפסיד אותם.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל המעשה

כאשר נשלח משה לפרעה בפרשתנו, הוא מקבל הקדמה מהקב"ה על האופן בו תבצע השליחות: "ראה נתתיך אלוהים לפרעה ואהרן אחיך יהיה נביאך". "אלוהים" לפי הפשט כאן, הוא "שופט" שתפקידו להעניש את פרעה. בעל "העמק דבר", רבי נפתלי צבי יהודה ברלין, הנצי"ב מוואלוז'ין, מבאר שהקב"ה אמר למשה: אתה תלך לפרעה, אבל לא בתור "משה". אתה תלך אליו על תקן "אלוקים". ותפקידו של אהרן? הוא יהיה הנביא, זה שמדבר בשם האלוקים על שעתיד להגיע. מה זה משנה מי מהשניים – משה ואהרן – ידבר עם פרעה בפועל? עני מרוד היה רבי **אברהם אבן עזרא** כל ימי חייו, באחת הפעמים בה ביקש להתקבל כרב במקום מסוים, כדי להביא פרנסה לביתו, סורבה הבקשה. לבושו המרוט של האבן עזרא, גרם להם לחשוב שלא ייתכן שעני כזה יכול להיות רב. כדברי שלמה המלך "וחכמת המסכן בזויה".

האבן עזרא החליט ללמד את בני המקום לקח שלא ישכחו. הוא ניגש לשוק המקומי ובחר קצב יהודי רחב כתיפיים, זקנו יורד לו על פי מידותיו, ומראהו מרשים מאוד. הקצב היה בור ועם הארץ, אולם האבן עזרא שידע את תנאי השכר המוצעים – חתם עמו עסקה הגונה. הקצב התחייב רק לעשות תנועות מיסטייות בידיו, לגלגל את עיניו ו... לשתוק. האבן עזרא התחייב להצלחת כל השאר.

ניגש רבי אברהם לגבאי והציע לו רב מיוחד. הקצב הלבוש בבגדים רבניים שבה את לב הקהל ועל אתר הסכימו למינוי. נעמד האבן עזרא והכריז שהרב בעל מהלכים הוא במתיבתא דרקייעא, ממונה לסדר את ענייני היהודים בשמים ממעל כאשר הוא על הארץ מתחת.

"תשאלו מה שתחפצו", אמר האבן עזרא, "אכנס אני אל הרב ואשיב לכם תשובה". השאלות זרמו בהמוניהן, אפילו לא בשביל לדעת, רק כדי להרגיש ולהתרגש ששאלו את הרב הגדול. והתשובות היו נפלאות. "הרב" ו"שמשו" עשו עצמם כמתלחשים לרגע ואז הגיעה תשובה כמפי אורים ותומים... ההסדר המוזר נמשך כחודש, ואז הגיעו בני הקהילה והכריזו על אולטימטום: רצוננו לשמוע את מלכנו. האבן עזרא ישב עם הקצב בחדר הסגור ויחד שיננו את השאלות שתבואנה ואת התשובות שיינתנו.

הראשון יבקש ממך תיקון לתפילין שנפלו מידו, אמר לו רבי אברהם, אתה תענה שהוא ירים אותן, ינשקן וייתן צדקה. השני יבקש עצה לשלום בית ואתה תדחה אותו ותאמר לו שיבוא בשבוע הבא. השלישי יאמר שיש לו ספק על כשרות הפרה שלו, תייעץ לו לשחוט אותה, להוציא את הריאה, לנפח ולבדוק בתוך מים אם יש בועות - זה טרף, אם לא – זה בסדר.

למחרת נתלו מודעות ברחבי העיר שהרב החדש מוכן לקבל שאלות, והאבן עזרא חמק מן העיר בלאט. הראשון הגיע עם שאלת הכשרות. את התשובה להרים את הפרה ולנשק אותה, הוא לא הבין, אבל מילא, כך אמר הצדיק. השני הגיע עם תפיליו שנפלו ונצטוו להגיע בעוד שבוע. השלישי שקבל על שלום הבית שלו, נענה: תשחט אותה, תוציא לה את הריאה, תנפח...
כאן הבינו בני העיר שנפלו קרבן לתרמית, קמו על המתחזה וסילקוהו בבושת פנים...

וכעת להסברו של הנצי"ב: הקב"ה מסביר למשה שפרעה חייב להבין שיש סמכויות! כולם רוצים לגשת ולדבר בעצמם עם הסמכות העליונה, אבל לפרעה לא תהיה גישה אפילו למשה, שכן הוא עכשיו מייצג את "אלוהים" עבור פרעה. עם אלוקים לא מדברים בצורה ישירה ומתי שמתחשק לך. גם אם אתה פרעה האדיר ששולט על אימפריה. אתה תדבר רק עם הנביא שלו והוא יחליט מה להעביר לסמכות העליונה...
* * *

פרעה לא מקבל את הזכות לפנות ישירות לסמכות העליונה. הוא זקוק למתווך. אבל בני אברהם יצחק ויעקב אינם זקוקים לתיווך, אינם צריכים לבקש רשות, אינם תחומים בזמני קבלה ובשעות כניסה. מתי שתרצה, כמה שתרצה וכל מה שתרצה. זה אפילו לא קשה. זה לא מצריך מאמץ רב. צריך רק לפתוח את הפה ולדבר כפי שכתבו חז"ל: "כדבר איש אל רעהו" (עיין מסילת ישרים פרק י"ט). "ולוואי שיתפלל אדם כל היום כולו". (רי ישראל קעניג)

הכרת הטוב של משה רבנו – עד היכן?

כבר כשנבחר משה על ידי הקב"ה להיות גואלם של ישראל, נתן לראות עד כמה חש הכרת טובה עצומה כלפי מי שהיטיב עמו. שבעה ימים הפציר בו הקב"ה שילך לגאול את עם ישראל, אבל משה רבנו לא רצה לפגע באחיו אהרן הגדול ממנו, עד שאמר לו ה': "הלא אהרן אחיך הלוי... וראך ושמח בלבו". אהרן לא חש שמחה חיצונית, כאותם אלו האומרים לחבריהם: "אני שמח שנבחרת לכך", ולבם אינו שלם עם אמירתם. שמחתו של אהרן היתה שמחה אמתית שהגיעה מתוך לבו. משום כך – אמר הקב"ה למשה - מחובתך ללכת ולגאול את ישראל. והנה לאחר שהקב"ה הראה למשה רבנו את כל הנסים, ואמר לו שבוודאי יאמינו ישראל, לכאורה היה על משה רבנו ללכת מיד ולבשר את הבשורה הטובה לעם ישראל. ומה עשה משה רבנו? "וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר לו אלכה נא ואשובה אל אחי".

ואינו מובן: משה רבנו מקבל צווי מבורא עולם, ובמקום למלא את שליחותו מיד, חוזר הוא לחמיו לדבר אתו. מדוע זה חשוב כל כך, שעה שבורא עולם שולח אותו?

את התשובה נראה בדברי רבותינו ז"ל במדרש (שמות רבה): "ובשעה שאמר לו הקב"ה: 'ועתה לכה ואשלחך אל פרעה', אמר לו משה: 'ריבון העולם, איני יכול, מפני שקבלני יתרו ופתח לי ביתו, ואני עמו כבן, ומי שהוא פותח פתחו לחברו, נפשו חייב לו'". בא משה רבנו אצל יתרו ואמר לו: "אלכה נא ואשובה ... ואראה העודם חיים" – בקש רשות מיתרו. מדוע? כי יתרו פתח לו פתח. דבר מפליא הוא, עד היכן הכיר משה רבנו טובה לחמיו! הקב"ה שמח במידה זו שהיתה במשה רבנו. וכיון שנועד להיות מנהיג, בחנו הקב"ה עם אחיו ועם חותנו, כי מנהיג צריך להיזהר שלא יפגעו ממנו. ואף בהמשך למד אותו הקב"ה בעצמו להתנהג במידה זו, שהורה לו שאפילו את הדומם – היאור, לא יכה במכות דם וצפרדע, כי אם אהרן, לפי שהיאור גרם לו טובה, בשעה שהיה מנח בתיבה על מי היאור, וכך נצל ממות. כמו כן נצטווה שאהרן יכה את עפר הארץ במכת כנים ולא הוא, כיון שהחול עזר לו לטמון את המצרי, ומנע ממנו חקירות ושאלות.

שיעורו הקבוע של הרב מתקיים מידי יום ראשון בשעה 20:00 בבית הכנסת "עולי בבל" רח' יוסף חיים 10

רוצים להזמין לשיעור, הרצאה, חיזוק וכן להתייעצות עם
הרב שמשון פוקס שליט"א חייגו: 052-6404477 - אבי 052-714-4050 - משה

ברכה והצלחה
ובריאות איתנה

אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו

דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

אופיר בן אורה ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה

אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה

טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו

דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו

אלון כהן בן אורנה
ומשפחתו הי"ו

שיעור בפרשת שבוע

מהרב שמשון פוקס שליט"א

כל יום חמישי

מיד לאחר מנחה

בביכנ"ס אור אבנר

רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד

מנחה - בשעה 16:30

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית----- 7:00

מנחה וערבית (סמוכות) ---- 16:30

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב יעקב אליהו שליט"א
יום ה' - הרב דניאל קמחי שליט"א

בית הכנסת
"עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 5:00

מנין ב' - 7:30

מנחה ערבית - 16:30

שיעורי תורה מידי יום

אחרי ערבית

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 19:30

לעילוי נשמת הרב יצחק בן זוהרה אלמליח זצ"ל